

ประเภทภูมิปัญญาด้าน การจัดการ

ชื่อภูมิปัญญา การนิมนต์พระ (ตุ้เจ้า)

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การนิมนต์พระ เป็นการไปบอกกล่าว ให้พระภิกษุสงฆ์ได้สู้กิจที่จะได้ไปโปรด ปฏิบัติในพิธีการ พิธีกรรม แก่หมู่ศรัทธาญาติโยม พ่อออก แม่ออก และคนทั้งหลายไม่ว่าเป็นงาน อวมงคล รับผ้าบังสุกุล สวดเผาศพ สวด มาติกาศพ ตลอดจนถึงไปแสดงธรรม เทศน์ธรรม ไปสวดเจริญพระพุทธรูป และงานต่าง ๆ ตลอดจน เข้าร่วมในการประชุมการทำกิจวัตร ในวันพระวันศีลตามพื้นบ้านพื้นเมือง ที่ได้ปฏิบัติกันมาแต่เก่าก่อน จะมีการปฏิบัติต่อพระสงฆ์องค์เจ้า ที่เคารพเลื่อมใส นับถือโดยการไปนิมนต์ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่นก็ว่าได้ แม้แต่ตามธรรมเนียมพื้นบ้าน ก็จะนิยมใช้ผู้ชายเท่านั้น ผู้หญิงจะมีมติหรือว่าจะไม่อย่างกรายขึ้นไปบนกุฏิที่พระสงฆ์ใช้จำวัดอยู่เป็นอันขาด นอกเสียจากการไปถวายทานในได้ชั้นล่างของกุฏิ หรือในวิหารเท่านั้น แม้แต่อุโบสถ ก็ไม่เข้าไปเหยียบย่ำ

ความเป็นมา

การไปนิมนต์พระจะจัดเตรียมสิ่งของ คือ สวยดอกไม้ และใส่เทียนจำนวน 2 คู่ อันมีความหมายว่า ลีลาจาวัตถ์ และปัญญาจาวัตถ์ของพระสงฆ์ แล้วไปพบปะกราบพระพุทธรูป และกราบพระสงฆ์ พร้อมทั้งนำสวยดอกไม้ถวาย พร้อมพนมมือบอกเรื่องราวถึงกนิมนต์ วันเวลา สถานที่ การงาน อย่างเป็นกิจลักษณะ พระสงฆ์ที่รับรู้และโปรดเมตตาพร้อมทั้งจดหมายกนิมนต์ไว้ มิใช่ว่าจะเหมือนในสมัยปัจจุบัน มีเป็นฎีกาหรือโทรศัพท์ วิทยุ ตามกระแสนิยมของโลก ภาวะปัจจุบัน

การนิมนต์พระ นับเป็นภูมิปัญญาปัญญาในด้านการจัดการ และประเพณี ศาสนาที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้ง บ่งบอกถึงความเคารพ นอบน้อม ของฆราวาส ที่แสดงต่อพระสงฆ์องค์เจ้าโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับตุ้เจ้า อาวาส หรือตุ้เจ้าหัววัด ครุบา ผู้เฒ่า อันได้ปกครองวัดวาอาราม ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของผู้คนอันควรอนุรักษ์ และสืบต่อไป

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

1. เพื่อนิมนต์พระมาทำวัดให้กับราษฎรในหมู่บ้าน
2. เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คน

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

☎ 054 – 781105